

►► **Си Дзинпин:
За 77 години ККП създаде
две големи чудеса – бързо
икономическо развитие
и дългосрочна социална
стабилност**

Китайският лидер подчерта, че партията и народът прилагат 15-ия петгодишен план и стабилно напредват във всички направления.

►► **В Г-20 Китай твърдо
защитава общите интереси
и насърчава единството и
сътрудничеството**

Министрите на търговията на организацията не приеха общи документи по въпросите за справяне със „свръхкапитала“ и премахване на принудителния труд, се казва в коментар на официален Пекин.

От редактора

77 години приятелство

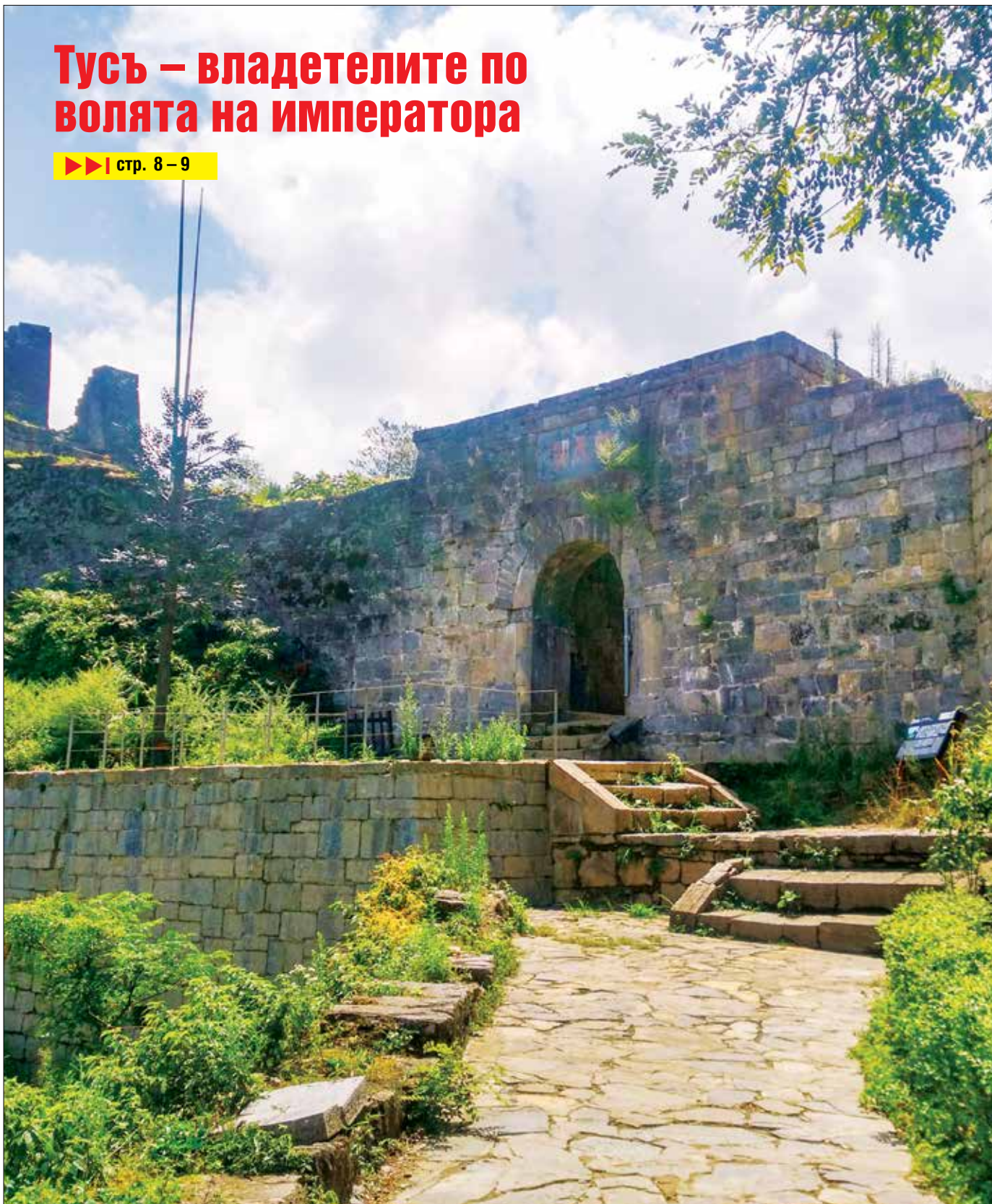
На 4 октомври 2026 г. се навършиха 77 години от установяването на дипломатическите отношения между Китай и България. Нашата страна бе втората в света, която призна Китайската народна република, и този факт се напомня постоянно от всички китайски представители в дух на приятелство и благодарност. През изминалите десетилетия, белязали целия свят с драматични промени, отношенията България – Китай се развиваха в положителна посока, за да достигнат до нивото на стратегическо партньорство, установено през 2019 г. – от президентите Румен Радев и Си Дзинпин.

Потвърждение на тези думи с днешна дата отново изрази Румен Радев, но вече в качеството си на премиер: „Китайските инвестиции имат място у нас, а наличието им е свидетелство за растящото доверие в България“. Премиерът припомни, че в декларацията от 2019 г. е било заложено приоритетно развитие на индустриалното сътрудничество, особено в областта на високите технологии, а днес тя започва да се превръща в реалност. А проведената в Ню Йорк по време на сесията на ООН среща на президента Илияна Йотова с вицепрезидента на КНР Хан Джън също даде тласък на връзките на двете страни и потвърди взаимното доверие – обсъдени бяха конкретни идеи като пряка въздушна линия между България и Китай, която ще е реален стимул за бизнеса, така и идеята за експониране на уникалните тракийски съкровища в Пекин – среща в съвремието на две древни култури и цивилизации. Числото седем в китайската традиция е важно – думата звучи близо до думите за „зараждане“ и „живот“, поради което се смята за добро число за взаимоотношенията и сплотеността в семейството, за всеобхватност и сила. България и Китай – силна традиция, сплотеност в споделена съдба, бъдеще с големи идеи и перспективи!

Д-р Теофан ГЕРМАНОВ

Тусъ – владетелите по волята на императора

►► стр. 8 – 9

Започна конференцията на градовете на дизайна

11

Привлекателността на културните корени

14

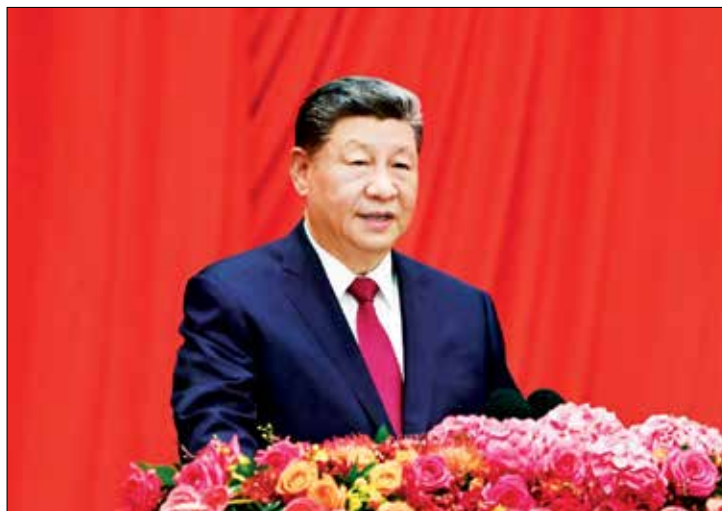
Си Дзинпин: За 77 години ККП създаде две големи чудеса – бързо икономическо развитие и дългосрочна социална стабилност

Китайският лидер подчерта, че от началото на тази година цялата партия и целият китайски народ работят с решителност и полагат неуморни усилия, като изготвят и прилагат 15-ия петгодишен план и стабилно напредват във всички направления

На 30 септември в Пекин се проведе прием по повод 77-ата годишнина от основаването на Китайската народна република. На него произнесе реч генералният секретар на ЦК на ККП, председател на Китай и на Централната военна комисия Си Дзинпин. Той подчерта, че след дългогодишни търсения и практически действия социалистическата система с китайска специфика е доказала огромните си

предимства, а модернизацията на системата и капацитета за държавно управление на Китай непрекъснато се подобряват. Реализирането на великото възраждане на китайската нация не може да бъде спряно.

Си Дзинпин посочи, че през изминалите 77 години Китайската комунистическа партия е обединявала и водила народа в неуморна борба, създавайки две големи чудеса – бързо икономическо развитие и дългосрочна социална стабилност. Страната постигна

първата от двете стогодишни цели – изграждането на общество със средно ниво на благосъстояние във всички отношения, и уверено върви към втората стогодишна цел – превръщането на Китай във велика

модерна социалистическа държава.

Си Дзинпин подчерта, че от началото на тази година цялата партия и целият китайски народ работят с решителност и полагат неуморни усилия, като

изготвят и прилагат 15-ия петгодишен план и стабилно напредват във всички направления. Китайската икономика преодолява натиска и трудностите, развива се в посока на нови и по-качествени двигатели на растежа и демонстрира силна устойчивост и жизненост. Много нови успехи и резултати са постигнати в работата на партията и държавата.

„Китай трябва да се придържа към независима и мирна външна политика, да насърчава реализирането на четирите глобални инициативи, да работи за изграждането на общност на споделена съдба на човечеството и да внася повече сигурност, стабилност и положителна енергия в един изпълнен с промени и нестабилност свят“, подчерта китайският лидер.

Проведе се церемония по полагане на венци пред Паметника на народните герои

Китайският президент Си Дзинпин и други партийни и държавни лидери присъстваха на церемония по поднасяне на кошници с цветя в памет на загиналите национални герои на площад „Тисенанмън“ в центъра на Пекин. Събитието бе организирано по повод Деня на мъчениците. Този ден, който се отбелязва на 30 септември – ден преди Националния празник на Китай, е посветен на паметта на онези, които са дали живота си за националната независимост и просперитет.

Откакто Денят на мъчениците бе учреден през 2014 г., Си Дзинпин спазва традицията да отдава почит на загиналите герои на този ден. Сред останалите лидери, присъствали на церемонията, бяха Ли Цян, Джао Лъдзи, Уан Хунин, Цай Ци, Дин Сюесян, Ли Си и Хан Джън. Към тях се присъединиха представители на различни обществени кръгове. В 10:00 ч. всички присъстващи изпълниха националния химн, след което бе почетена с минута мълчание паметта на героите, пожертвали живота си за освобождението на китайския народ и развитието на Китайската народна република. Пред Паметника на народните герои бяха поставени девет големи кошници с цветя. Си Дзинпин и другите лидери се приближиха до основата на паметника, където той поправи лентите на кошниците.

След това те обиколиха паметника, за да отдадат своята почит. Кошниците, носещи ленти с надпис „Вечна слава на народните герои“, бяха поднесени от името на: Централния комитет на ККП; Постоянния комитет на Общокитайското събрание на народните представители;

Държавния съвет; Националния комитет на Китайския народен политически консултативен съвет; Централната военна комисия; некомунистическите партии, Общокитайската федерация на индустрията и търговията и патриоти без партийна принадлежност; народните организации и граждани от всички сфери на живота; ветераните, пенсионирания висши длъжностни лица и близките на загиналите герои; както и от Китайските млади пионери. Церемонията бе водена от Ин Ли, член на Политбюро на ЦК на ККП и секретар на Пекиния градски комитет на ККП. Тази година се навършват 105 години от основаването на ККП и 90 години от победата на Великия поход, продължил от 1934 до 1936 г. Този тежък поход спомага за полагането на основите на окончателната победа на Китайската революция.

Си отговори на писмото на преподаватели и студенти от Съчуанския университет

Генералният секретар на ЦК на ККП, председател на Китай и на Централна военна комисия Си Дзинпин отговори на писмото на преподавателите и студентите от Съчуанския университет, с което ги поздрави за 130-ата годишнина от създаването на висшето учебно заведение. Си Дзинпин подчерта, че Съчуанският университет има традиция да се грижи за родината и да развива образованието и възпитанието на таланти.

Китайският ръководител изрази надежда, че през новата учебна година всички в университета ще продължат традициите на революционното наследство,

ще използват предимствата на интердисциплинарното съчетание на хуманитарни, естествени, технически и медицински науки, ще се стремят да бъдат пионери и примери в обслужването на националната стратегия в новата епоха и ще допринесат активно за изграждането на силна страна в областта на образованието, науката, технологиите и талантите. В писмото преподавателите и студентите от Съчуанския университет разказаха за своето развитие и постигнатите резултати, както и изразиха решимостта си да се утвърдят в западната част на Китай и да се посветят на развитието на образованието в името на страната.

学习手记 | 爱国，是人世间最深层、最持久的情感

红旗猎猎飘扬，神州山河雄壮，人民沐浴荣光。

“只要我们坚定信心、锚定目标，一步一步扎实往前走，成功就一定属于伟大的中国共产党、伟大的中国人民、伟大的中华人民共和国！”在庆祝中华人民共和国成立77周年招待会上，习近平总书记发表重要讲话，礼赞新中国77载取得的巨大成就，满怀豪情展望未来，凝聚起接续奋斗的磅礴力量。

一席话，饱含领袖对国家的深沉热爱，也激荡起我们胸中那股“最深层、最持久”的情感。

这情感，植根于民族精神的深厚土壤——

“任何一个有作为的民族，都以自己的独特精神著称于世。爱国主义是中华民族民族精神的核心。”从黄土地、红土地一路走来，习近平总书记始终被这种精神所感召、所激励。

陕北高原，沉吟“先天下之忧而忧，后天下之乐而乐”的名句；在正定，深情写下“一个热爱中华大地的人，他一定会爱她的每一条溪流，每一寸土地，每一页光辉的历史”；福建工作期间，以“苟利国家生死以，岂因祸福避趋之”自勉；在浙江，给大学生作报

告叮嘱了解“我们伟大的祖国和伟大的民族”；在上海，对一路走过的地方都是“当年鸦片战争中爱国志士英雄事迹的所在地”深为感慨……

“爱国主义自古以来

就流淌在中华民族血脉之中，去不掉，打不破，灭不了”。这种激昂的主旋律，绵延于中华民族几千年历史长河，也澎湃在每个中华儿女心里。

这情感，升华为报国为

民的赤诚志向——

“以一生的真情投入、一辈子的顽强奋斗来体现爱国主义情怀”，在习近平总书记心中，奉献祖国、奉献人民，是人生奋进的方向，也是爱国最朴素的方式。

一次出访期间，面对外国政要的提问，习近平总书记以丹心作答：“我将无我，不负人民。我愿意做到一个‘无我’的状态，为中国的发展奉献自己。”

这份丹心报国的期许，也体现在习近平总书记同社会各界的交流中：鼓励企业家“主动为国担当、为国分忧”；嘱托广大院士“为党、为祖国、为人民鞠躬尽瘁、不懈奋斗”；回信勉励牧民群众“继续传承爱国守边的精神”；号召留学人员“不论树的影子有多长，根永远扎在土里”……

以国家富强为念，以人民幸福为盼，爱国从来不是空泛言说。当矢志报国的奋斗激情化作自强不息的强大斗志，便会成为强劲引擎，驱动中华民族这艘航船乘风破浪、奋勇前行。

这情感，激荡起强国复兴的昂扬力量——

大鹏一日同风起，“实现中华民族伟大复兴的中国梦，是当代中国爱国主

义的鲜明主题”。

这些年，习近平总书记一次次同“未来的栋梁”倾心交流。在雄安新区，勉励学生“与中国式现代化同步发展”；在山西阳泉，对孩子们说“一定要把我们国家建得更加强盛”；在上海“模速空间”大模型创新生态社区，鼓励青年创新人才“把个人奋斗同国家前途命运紧紧联系在一起，跑好历史的接力棒”……

一堂堂生动的爱国“公开课”催人奋进：只有把个人理想融入祖国发展的宏阔舞台，才能在时代坐标中找准立身成才的方向。

你是中国人吗？你爱中国吗？你愿意中国好吗？

2018年9月，习近平总书记在全国教育大会上谈起南开大学老校长张伯苓的“爱国三问”，一席话催人奋进：“我看，这三个问题是历史之问，更是时代之问、未来之问，我们要一代一代问下去、答下去！”

岁月赓续，旗帜如炬，照亮前路。

把满腔情怀化为昂扬力量，让涓滴之力汇入时代洪流，亿万中华儿女同心致远，必将以赤子丹心书写报国答卷，托举强国建设、民族复兴的宏伟征途。

中国最北县级市何以成为“奔县游”热门目的地

近日，黑龙江省漠河市的五花山色迎来最佳观赏期。国庆假期，位于大兴安岭林业集团公司图强林业局施业区内的黑龙江大兴安岭漠河九曲十八湾国家湿地公园节日氛围浓厚，全国各地游客纷至沓来，景区人气不断升温，呈现出一派秋游赏景的热闹场面。

“我是专门趁着国庆假期带家人来九曲十八湾国家湿地公园赏秋日美景的，果然名不虚传。”来自西安的鲍先生登上观景台开启直播，向网友分享眼前的祖国大好河山。

如今的旅游市场，很多游客不再挤大城市、扎堆热门景点，“奔县游”热度持续攀升。漠河这座中国最北、纬度最高的县级市，依托其特有的极北风情和“慢生活”调性，日渐成为“奔县游”的热门目的地。

为了满足渐热的“奔县游”需求，去年以来漠河市陆续升级改造多处文旅地标，为游客提供了更丰富的游玩场景。

神鹿极光馆球幕影院正

漠口三十驿站一景

式营业，激光投影加环绕音效让游客四季皆可“仰望极光”；漠河非遗文创体验馆也开门迎客，集中展示桦树皮烫画等非遗作品，还可以让游客沉浸式感受鄂伦春族、鄂温克族等少数民族的民俗文化魅力……

发展旅游离不开历史文化的厚度。去年开门迎客的漠口三十驿站，占地面积20000平方米，景区依托清末民初“漠口驿站”的历史文化，巧妙融合古驿建筑风格与现代旅居美学元素，再现清晚期至民国时期北部边陲的时代气息。

漠口古驿陈列馆馆长葛建红介绍，为给游客带来沉浸式体验，景区特别设置了角色扮演等互动环节。游客还可以免费换上古装打卡拍照，仿佛瞬间穿越回旧时光。

漠河市北极村党支部书记高威介绍，去年全村实现了集体供暖，道路也拓宽了，现在正打造“一街一景”，会让游客有更好的体验。

更多游客奔过来、更多投资留下来、更多居民富起来……这座中国最北县级市，正吸引着越来越多的人一路向北、心向往之。

教育部部署开展2027届高校毕业生校园招聘月

记者近日从教育部获悉，为促进2027届高校毕业生顺利就业、尽早就业，“金秋启航”校园招聘月系列活动于2026年9月至11月集中开展。

招聘月期间，各地将充分发挥校园招聘主渠道作用，深入实施“万企进校园”计划，邀请民营企业、中小微企业进校宣讲招聘，办好“小而精、专而优”的院系专场招聘，分区域分行业开展“千校万企”“千行万业”供需对

接。同时，指导就业资源薄弱高校制定访企拓岗方案，面向专精特新企业、行业龙头企业等定向拓岗，对接人工智能、数字经济等新兴产业，挖掘就业新赛道。

对脱贫家庭、低保家庭、零就业家庭及残疾人等重点群体毕业生，将“一人一档”建立帮扶台账，落实“一对一”结对帮扶，优先推荐岗位、优先指导培训、优先安排实习，原则上每人至少推荐3个有效岗位。

В Г-20 Китай твърдо защитава общите интереси и насърчава единството и сътрудничеството

Министрите на търговията на организацията не приеха общи документи по въпросите за справяне със „свръхкапацитета“ и премахване на принудителния труд, се казва в коментар на официален Пекин

На 30 септември и 1 октомври в Милуоки, Уисконсин, САЩ, се проведе срещата на министрите на търговията на Г-20.

Коментирайки резултатите й, говорителят на Министерството на търговията на Китай заяви, че участниците обмениха мнения по теми, определени от САЩ в качеството им на председателстваща страна. Основни въпроси бяха противопоставяне на използването на храните като оръ-

жие, справяне с проблема със „свръхкапацитета“, премахване на принудителния труд и адаптиране на принципа на „най-облагодетелстваната нация“. Макар да беше постигнато съгласие по обща декларация относно въпроса за храните, заключителни документи по останалите теми не бяха приети.

Въпроси като свръхкапацитета и принудителния труд са силно спорни още от самото начало. На този фон много от членовете изразиха различни гледни

точки относно предложението на председателя да се включат споменатите теми в дневния ред и да се ускори процесът по изготвяне на съвместно изявление и механизми за сътрудничество. В крайна сметка, поради

различията в мненията на мнозинството от членовете, на заседанието не беше постигнато съгласие по документ, отразяващ резултатите по въпросните теми.

По отношение на въпроса за коригиране на прин-

ципа на „най-облагодетелстваната нация“, по време на дискусиите огромното мнозинство от членовете, включително и Китай, подчертаха, че този принцип е крайтъгълен камък на многостранната търговска система, осигуряващ стабилност и предвидимост. Освен това подкопаването му би нанесло сериозни щети върху системата. Предвид изразените от различните страни становища, председателят не предложи документ с резултати по този въпрос.

По време на срещата Китай последователно отстоява принципи, твърдо защитава общите интереси – както своите, така и на другите развиващи се страни, и се стреми да насърчава единството и сътрудничеството в рамките на Г-20, заяви говорителят.

Китайското потребление по време на празниците отбелязва стабилен растеж

Само за първите три от общо седемте почивни дни около Националния празник на Китай тази година вътрешното потребление отчита стабилен ръст. Човекопотокът и приходите в 78 търговски зони, следени от Министерството на търговията, са се увеличили съответно с 3,4 % и 5,3 % на годишна база.

Държавната програма за замяна на потребителски стоки е генерирала продажби за 19,63 млрд. юана (около 2,91 млрд. долара) за над 3,48 млн. души. Обемът включва 46 000 автомобили (7,45 млрд. юана), 1,51 млн. домакински уреди (6,5 млрд.

юана) и 1,71 млн. дигитални устройства (4,9 млрд. юана).

В рамките на празничния период се очакват 2,13 млрд. междурегионални пътувания (средно по 300 млн.

дневно). Местните власти из цялата страна са подготвили над 20 000 събития и разделили 310 млн. юана под формата на ваучери и субсидии за туризма.

Българска ученичка спечели първа награда за Европа на „Китайски езиков мост“

Ученичката Никол Ялъмова от Частното средно училище „Евлоги и Христо Георгиеви“ в София спечели първа награда за Европа и се класира на 7-о място в света на международното състезание „Китайски езиков мост“ за ученици до 18-годишна възраст, съобщиха от образователната институция и допълниха, че това е най-високото индивидуално отличие, постигнато от български ученик в историята на състезанието. Тазгодишното му издание се проведе в Пекин и Тиендзин. С първа награда са отличени петима участници – по един от всеки континент.

Ялъмова, заедно с преподавателя си по китайски език Нели Нанова,

премина през три състезателни кръга, включващи устни изпити, речи на китайски език, въпроси за китайската култура, стратегически задачи и дебати.

В третия кръг от Европа останаха представителите на България, Италия и Великобритания. След нови речи, стратегически задачи и заключителен дебат, Никол Ялъмова се класира пред участника от Великобритания и продължи в надпреварата с представителя на Италия за европейската титла, като завоюва първа награда за Европа, отбелязват от училището.

Състезанието се провежда в телевизионен формат, а репетициите на учениците в студиото на китайската национална телевизия продължават по 16 часа на ден.

Хайнан ускорява прехода към пълна въглеродна неутралност

Китайската тропическа провинция Хайнан прилага цялостен модел за нисковъглероден преход, който обхваща оползотворяването на отпадъци, ограничаването на пластмасата и възобновяемата енергия.

След закриването на 16 депа от 2021 г. насам, провинцията вече преработва 100 % битовите си отпадъци в 8 централи за изгаряне. Една от тях преработва 4200 тона смет дневно и генерира 1,7 млн. кВтч електроенергия, осигуряваща нуждите на над 200 000 домакинства.

Закононото ограничаване на еднократната пластмаса доведе до 80,2 % дял на биоразградимите алтернативи в ключови обекти в края на 2025 г. Същевременно демонстрационната зона в Боао постигна 99,9 % намаление на въглеродните емисии от сгради и инфраструктура спрямо 2019 г. благодарение на пълна електрификация и зелена енергия.

Според дългосрочния си план Хайнан цели пълно изграждане на нисковъглероден остров до 2045 г. и 70 % съкращение на годишните емисии на CO₂ спрямо пиковите нива.

Възраждането на китайската нация навлезе в необратим исторически процес

Днес Великото Възраждане на Китай се намира в необратим исторически процес и колкото по-близо е страната до поставените цели, толкова по-важно е държавата и обществото да запазят стратегическата яснота

На приема в Пекин по повод 77-ата годишнина от основаването на Китайската народна република присъства и произнесе реч председателят Си Дзинпин. В нея той направи равностойна на постиженията на страната през изминалите 77 години, като подчерта успехите, постигнати под ръководството на Китайската комунистическа партия, и оцени положително и новия напредък в развитието на страната от началото на годината, като очерта и основните възможности и предизвикателства пред Китай по пътя му в новата епоха. Речта на Си Дзинпин демонстрира увереността в историческия път на страната и насърчи китайския народ да продължи усилията за изграждане на силна държава и реализиране на великото национално възраждане, коментира Радио Китай за чужбина. В

коментара се подчертава, че днес великото възраждане се намира в необратим исторически процес, и колкото по-близо е Китай до поставените цели, толкова по-важно е държавата и обществото да запазят стратегическата яснота и да бъдат готови за още по-големи усилия и предизвикателства.

На фона на сложната международна и вътрешна обстановка Китай ще координира по-добре вътрешните и международните си приоритети и ще осигури добър старт на 15-ата петилетка, ще продължи да следва принципа за стабилност и напредък, ще прилага новата концепция за развитие и ще ускорява изграждането на нов модел на развитие, за да изпълни поставените за годината икономически и социални цели.

Китай ще прилага последователно принципа „една държава, две системи“, както и политиките за управ-

ление на Хонконг и Макао от техните граждани при запазване на висока степен на автономия. Целта е двата района да се интегрират по-тясно в националното развитие, като същевременно се запази дългосрочният им просперитет и стабилност. Китай ще задълбочи обмена и сътрудничеството между двата бряга на Тайванския проток, като същевременно се противопоставя на намесата от външните сили и ще съдейства за обединението на страната.

Във външната политика Пекин ще продължи да следва независима и мирна дипломатическа линия и да насърчава прилагането на Четирите глобални инициативи, както и изграждането на общност на споделена съдба за човечеството, допринасяйки по този начин за повече стабилност и внасяйки положителна енергия в днешния свят, белязан от нестабилност и промени.

Не трябва да има „Междузвездни войни“ в Космоса

Китай последователно призовава за мирно използване на космическото пространство и се противопоставя на неговото милитаризиране и надпревара във въоръжаването

Луната не трябва да се превръща в ново бойно поле. С разширяването на човечеството отвъд Земята, предотвратяването на милитаризацията на Космоса трябва да остане основен принцип. Това се подчертава в коментар на Russian.News.Cn.

Американската програма „Междузвездни войни“ от 80-те години на миналия век някога повдигна призрака на космическа надпревара във въоръжаването. Десетилетия по-късно тази логика се появява отново в нова форма. Вашингтон за първи път призна, че е разположил оръжия в Космоса, а висши американски военни сега открито говорят за подготовка за бойни операции не само в ниска околоземна орбита, но и около Луната.

Тези събития сочат тревожно разширяване на военните амбиции отвъд Земята.

Договорът за космическото пространство от 1967 г. беше сключен именно за да се предотврати превръщането на космическото про-

странство в поредна арена на конфронтация. Програмата „Междузвездни войни“ от ерата на Студената война вече породила опасения относно потенциалните последици от космическата надпревара във въоръжаването. Днес разширяването на военните подготовки към Луната заплашва да засили тази конкуренция.

Разширяването на логиката на надпреварата във въоръжаването към среда, която човечеството едва започва да изследва, ще донесе малка полза. Увеличаването на броя на оръжията и засилването на военните подготовки в Космоса няма да направят космическата среда по-безопасна. Напротив, това би могло да увеличи недоверието, да подтикне към контрамерки и да затрудни ограничаването на надпреварата във въоръжаването.

Китай последователно призовава за мирно използване на космическото пространство и се противопоставя на неговото милитаризиране и надпревара във въоръжаването. Неотдавнашното дарение на

Китай на ООН на проба от лунна почва, събрана по време на мисията „Чанъ-6“, е ясен пример за целите, на които може да служи космическото изследване: научни открития, многостранно сътрудничество и общи интереси на човечеството. Тази стъпка също демонстрира силната подкрепа на Китай за ООН и мултилатерализма, както и отговорността му като водеща държава да използва космическото пространство за мирни цели и да подобри глобалното управление на Космоса.

С напредването на човечеството в Космоса въпросът не трябва да бъде дали ще последва военна конкуренция, а дали тази нова граница може да остане място за изследване и сътрудничество, вместо да се превърне в поредното бойно поле.

Ерата на „Междузвездни войни“ трябва да служи като предупреждение, а не като план. Космосът е бъдещето на цялото човечество и поддържането на мира в Космоса изисква не повече оръжия, а по-голяма отговорност и международно сътрудничество.

Какво носи на света ускореното „озеленяване“ на китайската външна търговия

През 2025 г. обемът на вноса и износа в зелената търговия на Китай е 14,68 % от общия обем на световната зелена търговия, поставяйки Китай на първо място в света по този показател

В Пекин се проведе Национална конференция за високотехнологично производство, по време на която бяха представени важни указания на китайския председател Си Дзинпин за развитието на сектора. Председателят Си подчерта, че е необходимо да се координират висококачественото развитие и високото равнище на сигурност, като се следва посоката на интелигентно, зелено и интегрирано развитие. Страната трябва да развива и укрепва напредналото производство, да консолидира основите на реалната икономика и да осигури стабилна подкрепа за модернизацията по китайски модел. Според анализатори предвидени-

те мерки на конференцията не само внасят повече „зеленина“ в развитието на производството, но и вдъхват нов импулс на разширяването на зелената търговия.

Наскоро публикуваният „Доклад за развитието на зелената търговия в Китай (2026)“ показва, че през 2025 г. обемът на вноса и износа в зелената търговия на страната е достигнал 802,251 милиарда долара, което представлява 14,68 % от общия обем на световната зелена търговия, като по този показател Китай заема първо място в света. През първите осем месеца на тази година вносът и износът на продукти като електромобили, литиево-йонни батерии и фотоволтаици са се увеличили с около 40 % спрямо същия период

на миналата година.

В момента световната търговия навлиза в ключов период на преход към зелено и нисковъглеродно развитие. Зелената търговия е ориентирана към устойчиво развитие, тя не само ефективно намалява въздействието върху околната среда, но и разширява пространството за развитие на индустрията. Като най-голямата икономика в света в областта на зелената търговия, Китай подпомага както собственото си висококачествено развитие, така и зелената трансформация на развиващите се страни, като същевременно допринася за справянето с глобалните климатични промени.

Страницата подготви
Любомир МИХАЙЛОВ

Китай посреща есента с положителни икономически перспективи

Китайската икономика навлиза в есенния сезон с положителна нота, поддържайки солиден растеж в промишлеността и услугите и активно проучвайки чуждестранните пазари. Това се доказва от икономическия доклад на Националното статистическо бюро за януари-август, публикуван неотдавна. Външната търговия на Китай продължи да води растежа, като обемът ѝ се е увеличил със 17,6 % на годишна база през осемте месеца.

Вносът нараства по-бързо от износа: 22 % спрямо 14,6 %. В същото време износоът на Китай продължава да надвишава вноса: в края на осемте месеца Китай имаше впечатляващ външнотърговски излишък от 805 милиарда долара.

Темповете на растеж на търговията с Китай традиционно са над средните с Република Корея (49,4 %), Австралия (29,5 %) и най-големия търговски партньор на Китай, Асоциацията на страните от Югоизточна Азия (20,6 %).

Русия също остава сред лидерите в търговията с Китай, като увеличава търговията си с източния си съсед с 23,3 % в юана през осемте месеца. В доларово изражение темпът на растеж е дори по-висок: 28,4 %.

Двустранната търговия достигна 185 милиарда долара през януари-август. Русия постоянно заема пето място сред най-големите суверенни търговски партньори на Китай, след Съединените щати, Южна Корея, Виетнам и Япония. Наблюдателите уверено прогнозираят, че търговският оборот между Китай и Русия ще надхвърли границата от 250 милиарда долара до края на 2026 г.

Голямата новина беше завръщането към растеж в китайско-американската търговия, който се стремеше рязко след като администрацията на Доналд Тръмп разгърна търговска война срещу Китай. За първи път от дълго време наблюдавахме растеж, макар и скромнен, от 5,5 %. Споразуменията, постигнати между лидерите на двете страни по време на посещението на

Тръмп в Китай през май, дават плодове. Високите очаквания за планираното посещение на китайския президент Си Дзинпин в Съединените щати тази есен допринесоха за положителните перспективи.

Бързият растеж на външната търговия подкрепи много китайски индустрии. Например спадът от 21,8 % на вътрешния автомобилен пазар беше компенсирал от силно увеличение на международните доставки на превозни средства. Китайският автомобилен износ от януари до август скочи с колосалните 66,7 % до 7,2 милиона бройки, надхвърляйки общия брой за 2025 г. Наблюдателите очакват автомобилният износ да надхвърли граница от 10 милиона до края на 2026 г.

Що се отнася до общото промишлено производство,

то нарасна с 5,3 % през първите осем месеца. Само през август растежът беше 5,2 %, с 0,7 процентни пункта по-висок от този през юли, когато лошото време повлия негативно на производствената активност.

Производството на литиево-йонни батерии водеше през август (+57,2 %). Производството на индустриална роботика се класира на второ място (+34,6 %), а производителите на 3D принтери се класираха на трето място (+29,9 %).

Секторът на услугите се представи добре, като нарасна с 4,7 % през първите осем месеца. Между другото, именно услугите подкрепиха растежа на търговията на дребно. Докато търговията на дребно със стоки нарасна само с 1 % на годишна база през януари-август, търговията на дребно

с услуги нарасна с колосалните 4,9 %. Като цяло, наблюдателите отбелязват, че китайската икономика продължава да отбелязва стабилен напредък, компенсирайки спада във вътрешната инвестиционна активност с активна външноикономическа активност. Това вдъхва увереност, че Китай ще постигне целта си за растеж на БВП за 2026 г. от 4,5 – 5 процента.

Показателно е, че доверието в китайската икономика се демонстрира не само от Държавната статистическа служба на Китай, но и от напълно безпристрастен чуждестранен капитал. Например, доклад, публикуван на 10 септември от Американската търговска камара в Китай, показва, че 58 % от американските компании, опериращи в Китай, са оптимистично настроени относно перспективите за развитие на местния пазар в средносрочен план.

Тази цифра се е увеличила със 17 % в сравнение с миналата година. Освен това американските бизнес стратегии в Китай се променят и все повече страната се разглежда като трамплин за навлизане на международните пазари. Сред анкетираните американски компании 24 % продължават да „работят в Китай за китайския пазар“, докато 29 % „работят в Китай с поглед към световните пазари“.

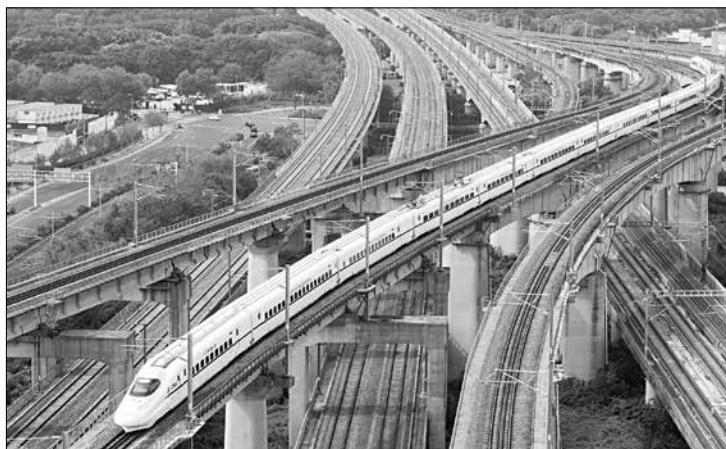
Константин Шчепин
CGTN

Разширяването на мрежата за високоскоростни жп линии ще улесни сътрудничеството между градовете

Откритите наскоро високоскоростни железопътни участъци в Китай ще спомогнат за насърчаване на сътрудничеството между градовете и по-тесните регионални икономически връзки, като по този начин ще стимулират потока от таланти, технологии и капитал между регионите, заявиха експерти.

Неотдавна Китай откри четири основни високоскоростни жп участъка, обхващащи северните, северозападните, централните и североизточните региони. Този ход допълнително разширява най-голямата високоскоростна жп мрежа в света, подобрявайки връзките между големите градове, градските клъстери и ключовите икономически зони в цялата страна.

„Откриването на тези линии ще насърчи индус-

триалната трансформация и модернизация, както и междурегионалния индустриален трансфер, ще стимулира развитието на ресурсите по маршрутите и ще даде нов импулс на координираното регионално икономическо и социално развитие“, каза Юен Баохуа, заместник-директор на строителния отдел на China State Railway Group Co., Ltd.

Всеки от новите участъци помага за по-тесно свързване на регионите. Сюн'ан – Шанцю, например, затяга връзките между новия район Сюн'ан и Централно-южния Хъбей, Югозападния Шандун и Източния Хънан, докато линията Харбин – Ичун удължава двучасовия транспортен кръг с център Харбин в Североизточен Китай, каза Юен.

С превръщането на жп мрежа от изолирани линии във взаимосвързана мрежа, регионалното сътрудничество се задълбочава, според Ма Ботао от Китайския институт за икономическо планиране и изследвания на железниците.

Ма каза, че разширяващата се мрежа сближава градовете и градските клъстери. Пътуването до работа в рамките на метрополните райони сега отнема около един час, животът и работата в градските клъстери – около два часа, а бизнес пътуванията между съседни градски клъстери и провинциални столици – около три часа.

„Железопътната мрежа тясно свързва големите и малките градове, което прави подпомага индустриалното разделение на труда и заетостта между градовете“, каза той.

Ползите от мрежата се

простираат отвъд районите, разположени директно по новите линии. Например, участъкът Ичан – Синшан стеснява времето за разстояние не само между двата града, но и между региона Чънду – Чунцин и градския клъстер по средното течение на река Яндзъ, каза Ма.

Новите линии осигуряват и пряка подкрепа за ключови национални стратегии. Отбелязвайки, че участъкът Сюн'ан – Шанцю запълва празнината в южния коридор за високоскоростна железопътна линия на новата зона Сюн'ан, Лиу Янхон, заместник-генерален мениджър на корпорацията за високоскоростна железопътна линия Сюн'ан, заяви, че линията улеснява пътуването до работа и бизнес обмяна за преместени предприятия и институции и подкрепя по-силно индустриално сътрудничество по маршрута.

Опасният план на Япония

„Клаузите за вражеска държава“ са огледало, отразяващо опасната схема на Токио

Когато японският премиер Санае Такаичи неотдавна се качи на подиума на Общото събрание на ООН, за да призове за заличаване на „клаузите за вражеска държава“ от Устава на ООН, тя не предлагаше незначителна корекция. Тя поиска от света да откъсне страница от следвоенния ред, за да може Япония да погребее самата история, за чието предотвратяване е написана тази страница. И светът трябва да види опасния план на Япония такъв, какъвто е.

В понеделник Сун Лей, заместник постоянният представител на Китай в ООН, упражни правото си на отговор на общия дебат на Общото събрание на ООН, разкривайки естеството и опасността от опита на Япония пред целия свят. Сун отбеляза поредица от агресивни ходове, които Япония предприе през последните години, включително драстично увеличени военни разходи, облекчаване на ограничения върху износа на смъртоносни оръжия и засилване на нападателния военен капацитет. „Всички тези факти са доказателство, че ремилитаризацията на Япония се е превърнала в реална заплаха за регионалния и световния мир и стабилност“, каза той.

„Клаузите за вражеската държава“ не бяха записани в Устава на ООН случайно или от злоба. Те бяха правният израз на трудно спечелен урок:

агресивната война, водена с индустриализирана жестокост и геноцидно презрение, никога повече не трябва да се крие зад знамето на „мирна държава“. Япония не бива да си прави илюзии, че може да се откаже от тези клаузи, просто като ги нарече „остарели“.

Докато не бъде изпълнен Член 108, който изисква приемане с две трети от гласовете на Общото събрание и ратифициране от две трети от държавите членки, включително всички постоянни членове на Съвета за сигурност, клаузите остават в сила; и докато Япония продължава стремежа си към ремилитаризация, те запазват пълната си актуалност.

Помислете какво направи Токио през последните години. Законодателството му за сигурност от 2015 г. не просто коригира политиката; то отключи колективната самозащита, изпразни член 9 от конституцията му и разшири пространството за военни действия в чужбина. Оттогава Япония продължава да разширява военните разходи, достигайки 70,9 милиарда долара през 2026 г., разхлаби правилата за износ на смъртоносни оръжия и започна да закупува и разполага оръжия с голям обхват, включително американски крилати ракети „Томахоук“. Тя предприе стъпки за преосмисляне на трите неядрени принципа за непритежаване, производство или разрешаване на въвеждането на ядрени оръжия на нейна територия, опита се да преразгледа своята „пацифистка конституция“ и рекламира желанието си да се превърне в страна, „способна да се бори“. Токио също така задълбочи ексклузивните военни блокове и лагерната политика. Това не е „миролюбива държава“. Това е страна, която никога не е сключвала напълно мир

с историческите си престъпления.

Ето защо „клаузите за вражеската държава“ имат значение. Те са една от останалите институционални предпазни мерки на Устава на ООН срещу възбуждането на милитаризма, който някога е обхванал Азия. В регион, все още белязан от японската милитаристична агресия, те носят както историческа, така и практическа тежест. Те казват на Токио: не може да прикрива продължаващите си усилия за ремилитаризация.

Аргументът на Япония е, в основата си, искане за амнезия. Заличите разпоредбите и една ключова писмена предпазна мярка изчезва; тогава Токио може да завърши дългогодишния си проект да стане „нормален“ по оръжие, докато остане ненормален в изповедта си. Но това не е нормално поведение на нормална държава. Това е опит за бягство от историята. Сун, китайският пратеник, зададе някои сериозни въпроси на Япония: Ще продължи ли Япония да игнорира историческите уроци и да позволи на утайките на милитаризма да се издигнат отново, или ще се изправи срещу историята

си на агресия и ще спазва мирните си ангажименти? Ще продължи ли да смесва правилното с грешното и да оспорва следвоенния ред, или ще подкрепи думите си с дела? Това не са риторични въпроси. Те са минималният тест за всяка страна, която твърди, че е нормална и миролюбива.

Някои в Токио може да смятат, че Общото събрание е полезна сцена за премахване на неудобните ограничения. Те грешат. Китай и други отговорни държави няма да позволят Уставът на ООН да бъде хирургически променен за удобство на ревизионистка сила. Клаузите не са меч, висящ над Япония; те са огледало. Ако Япония не харесва това, което вижда, тя трябва да промени поведението си, а не да разбива огледалото. Да забравиш миналото означава да го предадеш; да отричаш вината означава да поканиш повторение. Уставът на ООН не е меню. Историята не е чернова. И „клаузите за вражеската държава“ със сигурност няма да бъдат заличени само заради празна реторика от Токио.

Global Times

Путин направи сензационно изявление: всичко е възможно!

Руският президент Владимир Путин заяви пред репортери на Форума на Обединените култури в Санкт Петербург, че възобновяването на преговорния процес е възможно. Междувременно уллиците на Киев продължават да димят от въздушни удари, което ярко демонстрира суровата реалност: прозорецът за преговори е отворен, но атаките продължават с немуморна сила.

Напоследък Киев засили призивите Москва да се върне към диалог, но отговорът на Кремъл беше интригуващ: Путин заяви, че всички решения, включително евентуално възобновяване на преговорния процес, ще бъдат взети въз основа на интересите на Русия. С други думи, всичко е възможно, но има нюанси.

Путин подчерта, че украинските въоръжени сили наскоро атакуваха над 100 кораба в Черно море, както под руски, така и под чуждестранен флаг. Освен това, по време на изборите за Държавната дума, украинската страна продължи опитите си да атакува Москва с дронове. От гледна точка на Кремъл

това е провокация, целяща да провали важно политическо събитие в Русия. Ето защо Путин зададе суровия риторичен въпрос: „Това просто играчки ли са? Детска игра ли е?“. Президентът подчерта, че ответните действия на руските въоръжени сили са били толкова опустошителни и вредни за врага, че те отново са започнали да обсъждат прекратяване на огъня. Путин специално отбеляза, че една от основните причини Киев да е толкова нетърпелив за диалог е неспособността на Украйна да противодейства на руските дронове. Те лесно проникват през украинските системи за

противовъздушна отбрана. Желанието на Киев за взаимно прекратяване на огъня е продиктувано от желание то да си осигури пространство за глътка въздух.

Износът на зърно е от решаващо значение за Украйна и тя иска Русия да вдигне блокадата в Черно море, което би й позволило да продава селскостопански продукти на световните пазари. Москва обаче няма лесно да се откаже от такъв ценен коефициент за размяна.

В реч пред ООН Зеленски също изрази готовността си да преговаря с Путин. Говорителят на Кремъл Дмитрий Песков обаче побърза да

охлади пламенността на режима в Киев, като подчерта, че Киев продължава терористичната си дейност и че в момента няма предварителни условия за мирни преговори.

На този фон думите на Путин за възможността за преговори не изглеждат обещаващи. Москва трябва да запази контрол върху процеса и условията. Стратегията на Русия е да увеличи максимално интензивността на ответните удари, за да принуди Киев да се ангажира с диалог, а след това Кремъл ще реши дали да й предложи достойно решение. Ситуацията на фронта също оказва натиск върху Киев. ArcelorMittal, голям производител на стомана, наскоро обяви, че ще спре производството си, за да запази инфраструктурата си на фона на ударите. Украйна се намира в критична ситуация. Правителството е практически без средства, а по-нататъшната помощ от ЕС остава несигурна. Въпреки че държавите-членки на ЕС наскоро се съгласиха да отпуснат 6,6 млрд. евро на Украйна, все още не е определен краен срок. На този фон предложението на Киев за прекра-

тяване на огъня е опит да се спре „кръвозатубата“. Междувременно Русия възприе подход на изчакване, признавайки, че колкото по-дълго продължава конфликтът, толкова по-малко преговорни коефициенти има Украйна и толкова по-слаба е позицията ѝ на масата за преговори.

Конфликтът, който вече е в петата си година, отдавна е надхвърлил двустранна противопоставяне. Ситуацията на световните пазари, веригите за доставки и глобалната сигурност зависят от хода на боевете. Що се отнася до думите на Путин за възможността за преговори, все още не е ясно дали това ще доведе до деескалация, или до нов кръг на натиск. Единственото сигурно нещо е, че Украйна изчаква момента да защити основните си интереси. Междувременно Русия изчаква момента да увеличи максимално печалбите си, Съединените щати искат конфликтът да приключи бързо, а Европа се опасява, че изходът от войната няма да е такъв, какъвто тя желае. Всяка страна има свои собствени сметки и нито една от двете не е склонна да се предаде.

Sina.com
Със съкращения

Тусъ – владетелите по волята на императора

История за властта и включването на далечните общества в държавната система

В продължение на векове китайската империя е трябвало да управлява земи, които не приличат много на богатите равнини около големите ѝ столици. На югозапад започват планините – стръмни, труднодостъпни и населени от различни етнически общности със свои езици, обичаи и владетели. За императорския двор това е било труден въпрос: как да наложиш властта си над такива територии, без непрекъснато да воюваш с хората, които живеят там от поколения?

Отговорът се оказва необичаен. Вместо да премахнат местните владетели, императорите ги превръщат в част от собствената си държава. Те получават официални титли, запазват земите и влиянието си, а властта им започва да се предава по наследство. Но над тях вече стои императорът.

Тези владетели са известни като тусъ (Tusi). Тяхната система се ражда през XIII век и оцелява повече от шест столетия – чак до началото на XX век. Днес най-ясният спомен за нея е запазен в три необикновени места в Югозападен Китай: Лаосъчън в Хунан, Таня в Хубей и крепостта Хайлонтун в Гуйджоу.

Тези места не изглеждат еднакво. Едното е било владетелски център, другото – малко административно владение, а третото се издига като страховита крепост високо в планината. Заедно обаче разказват една история за властта – за начина, по който императорски Китай постепенно включва далечните планински общества в своята държавна система.

Лаосъчън – градът на владетеля

Това е може би най-добро място, от което да

Панорама на жилищния район, Лаосъчън

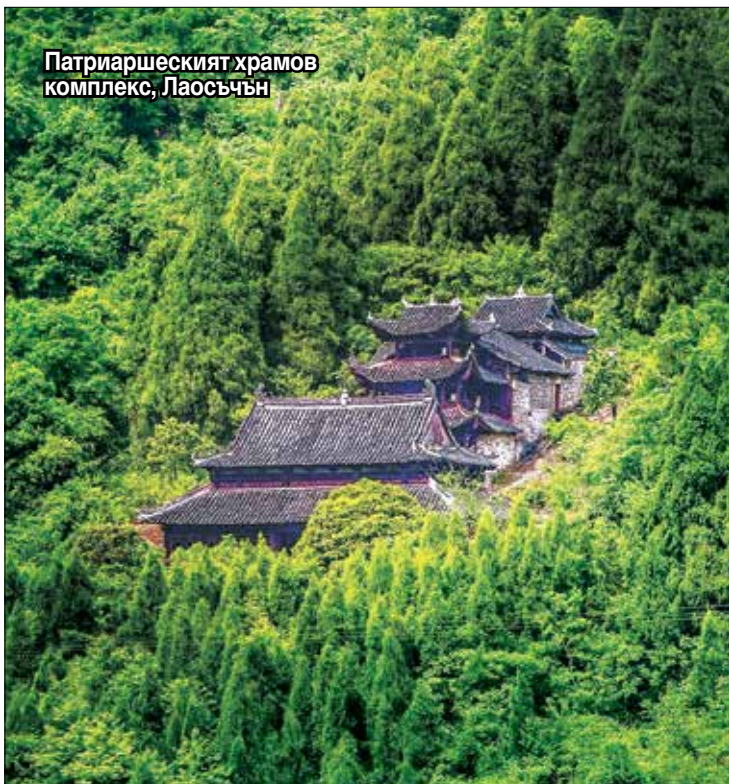

чиновник на императора. Той е нещо по средата – местен господар с наследствена власт, който вече е получил официално признание от императорския двор.

Тъкмо тази особеност прави системата толкова интересна. Централната власт не се опитва да изтрие местната традиция, а да я постави под свой контрол. Старият авторитет остава, но получава ново политическо значение.

Лаосъчън има и друга важна особеност. В района са запазени традиции на местните общности, свързани с историческата среда

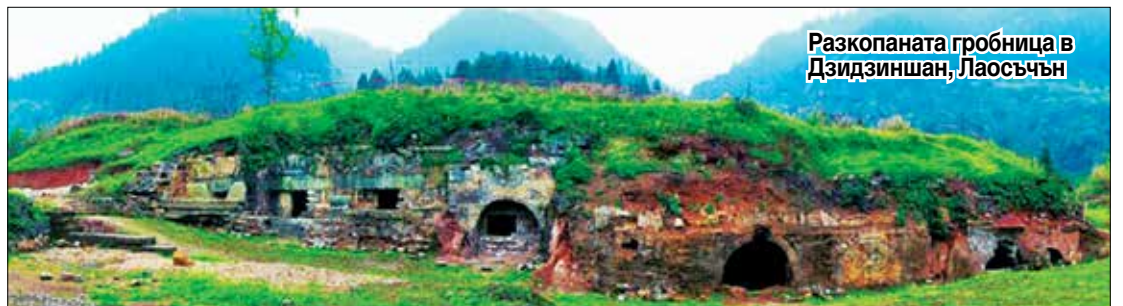
Патриаршеският храмов комплекс, Лаосъчън

започне този разказ.

В днешната провинция Хунан тук някога се е намирал центърът на едно от най-високопоставените владения на тусъ.

Представата за местен владетел, който живее някъде в планината и просто управлява собственото си племе, е твърде опростена. Лаосъчън е бил сложен

Разкопаната гробница в Дзидзиншан, Лаосъчън

Тухлени резби на подпорните стени в гробището Дзидзиншан, Лаосъчън

политически център с жилищни и административни пространства, пътища, религиозни сгради и съоръжения, свързани с управлението. Това е бил свят

със собствен ред, йерархия и правила.

Тук особено ясно личи как работи системата. Владетелят не е независим княз, но не е и обикновен

на владението. Така мястото не е просто мъртъв археологически пейзаж. Миналото продължава да присъства в културата на хората, които живеят тук.

Таня – следите на една подредена власт

На пръв поглед Таня изглежда по-различно. Това е по-малко владение, което показва административното лице на системата.

Останките включват крепостни стени, административна зона, отводнителни канали, гробници и мемориална арка. Тези на пръв поглед различни елементи всъщност разкриват добре организиран свят. Тук властта има своите

пространства, символи и институции.

Особено показателна е мемориалната арка. Тя не е просто декоративна конструкция. Подобни монументи са част от официалния език на властта – те показват статута на владетеля и неговото място в установената йерархия.

Защото тусъ не са били равни помежду си. Някои са управлявали обширни и богати територии, други са

ните съоръжения говорят за свят, в който властта не се е крепяла единствено на титли и договорености. Зад нея е стояла и въоръжена сила.

Тук историята на тусъ придобива по-драматичен обрат. Системата работи, докато местните владетели и императорската власт успяват да съвместяват интересите си.

Но това равновесие никога не е вечно и когато местната автономия

Панорама на селището Таня

Градски обект в Таня

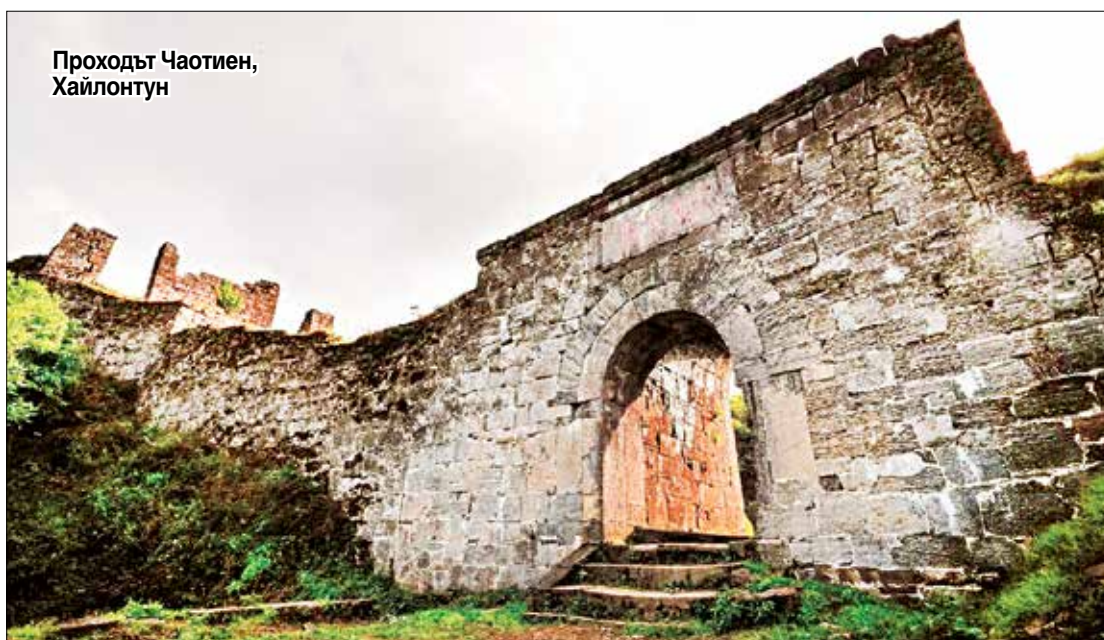
Останки от улица и дренажен ров в Таня

Мемориалната арка в Таня

Проходът Чаотиен, Хайлонтун

имали по-ограничени владения. Системата е била строга и йерархична, а мястото на всеки местен владетел е било определено спрямо централната власт.

Таня ни показва именно тази страна на тусъ – не толкова зрелищната крепост, колкото всекидневната работа на властта.

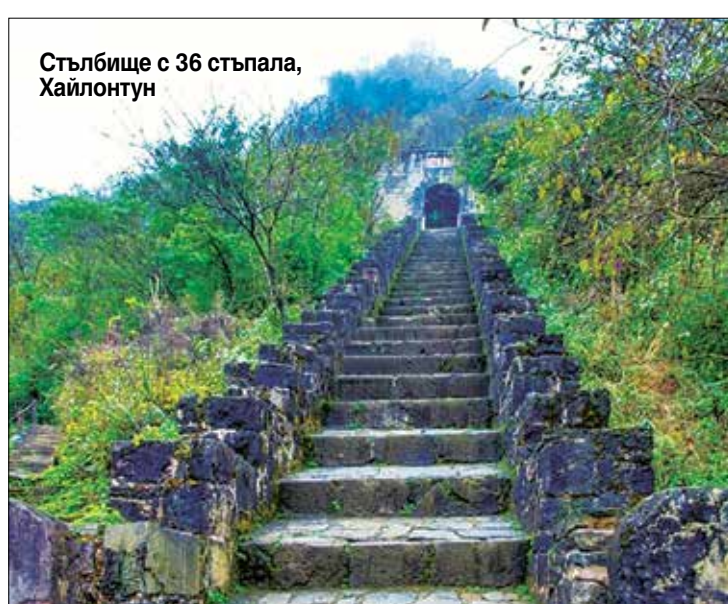
Хайлонтун – последната крепост

Ако Лаосъчън разказва за владетелския двор, а Таня – за администрацията, Хайлонтун разказва за силата. Тази крепост се намира в днешната провинция Гуейджоу, сред стръмен планински релеф. До нея не се стига като до обикновен град. Самата планина е част от укреплението. Скалите, склоновете и тесните проходи превръщат природата в съюзник на защитниците.

Хайлонтун е бил един от най-високопоставените центрове на системата тусъ и същевременно мощна военна крепост.

Стените и отбранител-

Стълбище с 36 стъпала, Хайлонтун

започва да противоречи на политиката на централната държава, отношенията могат изведнъж да прераснат в открит конфликт.

Хайлонтун пази спомена именно за такъв момент. Крепостта се оказва свързана с края на една от местните владетелски линии. След векове на относителна самостоятелност старият

модел започва да се разпада.

Един необичаен имперски компромис

Историята на тусъ е част от по-големия въпрос, пред който се изправят китайските империи през вековете: как да управляват огромна територия, в която живеят множество различни народи и общности?

При династиите Юен (1271 – 1368), Мин (1368 – 1644) и Цин (1644 – 1912) системата се развива и постепенно се превръща във важен инструмент за управление на югозападните райони. Тусъ са били част от имперската йерархия и техните владения са били включени в по-широката държавна система.

Именно това двойно положение – местен владетел и представител на императора – е същността на модела.

Когато планината пази историята

Днес трите обекта изглеждат като части от един отдавна изчезнал свят. Но

Наследството на тусъ

През 2015 г. трите обекта са включени в Списъка на световното наследство на ЮНЕСКО. Причината не е само в запазените архитектурни останки. Значението им е много по-широко.

Те свидетелстват за начин, по който китайската държава в продължение на векове е включвала различни етнически общности в своята политическа система. Местните традиции не изчезват напълно, но се оказват поставени в рамките на имперския ред.

Днес стените на Хайлонтун се издигат сред планините, останките на Лаосъчън очертават някогашния

Въздушен изглед на останките Синуанон, Хайлонтун

природата около тях помага да разберем защо системата е изглеждала разумна за своето време.

Планините на Югозападен Китай са огромни и пресечени. Пътищата са били трудни, разстоянията – големи, а местните общности – силно свързани със собствените си традиции. В такава среда изпращането на чиновници от далечния императорски двор не е било достатъчно, за да се гарантира контролът.

владетелски център, а Таня пази следите на една строго подредена администрация. Заедно те напомнят за време, когато управлението на една империя не е означавало навсякъде да се налага един и същ модел.

Понякога властта е била по-успешна именно когато е подкрепяла стария ред – но го е поставяла под ново име, нова титла и нов господар.

Страницата подготви
Гая КРУМОВА

Конструктивната стратегическа стабилност между Китай и САЩ може да запази приемствеността, човечността и активността в глобалното здраве

В тази статия У Яни и Джоу Цин'ан, изследователи от Центъра за глобално развитие и здравна комуникация към университета „Цинхуа“, разглеждат последиците от стратегическата стабилност между Китай и САЩ за глобалното здраве. Въз основа на неотдавнашното споразумение на страните за изграждане на конструктивни отношения, основани на уважение, справедливост и реципрочност, те твърдят, че тази стабилност може да запази приемствеността в един фрагментиран геополитически пейзаж, човечността с напредването на технологиите и активността за Глобалния юг. Те подчертават, че сътрудничеството между големите сили е необходимо за поддържане на кумулативни здравни системи, предотвратяване на технологичната фрагментация и гарантиране, че страните имат достъп до разнообразни източници на знания, без да бъдат принуждавани да влизат във взаимно изключващи се блокове

Следващата пандемия няма да чака геополитиката да стане по-малко сложна. Окуражаващо е, че в момент, когато световните лидери се събираха в Организацията на обединените нации за втората среща на високо ниво за превенция, готовност и реагиране при пандемии (PPPR) на 25 септември 2026 г., Китай и Съединените щати – две от най-значимите сили в света, се споразумяха да изградят конструктивни отношения на стратегическа стабилност, основани на уважение, справедливост и реципрочност.

За глобалното здравеопазване стойността на стратегическата стабилност между Китай и САЩ се простира отвъд двустранните отношения. Тя се състои в три неща, за които може да помогне да се запазят: приемственост в един фрагментиран геополитически пейзаж, човечност с напредването на технологиите и агенция за Глобалния юг.

Първо, стратегическата стабилност между Китай и САЩ може да генерира положителен демонстрационен ефект за глобалното сътрудничество в областта на здравеопазването.

„Сътрудничеството е необходимо, а не идеал.“ Генералният директор на СЗО Тедрос Адханом Гебрейесус ясно заяви това по време на PPPR. В един взаимосвързан и взаимозависим свят никоя държава не може да защити здравето на своите хора, като действа

Изображение, илюстриращо диагностика и лечение с помощта на изкуствен интелект

сама. И все пак това е и време на нарастваща фрагментация, когато геополитическите разделения могат да затруднят поддържането на устойчиво сътрудничество.

Споразумението между Китай и САЩ за изграждане на конструктивни отношения изпраща важен сигнал. То може да демонстрира, че големите сили могат да управляват различията, като същевременно поддържат отворени каналите за сътрудничество.

Като две страни със значителен научен, технологичен и здравен капацитет, способността им да поддържат диалог и да си сътрудничат там, където интересите се припокриват, може да даде

на други страни по-голяма причина да разглеждат международното сътрудничество като жизнеспособно и заслужаващо си да се поддържа.

Това е особено важно, защото глобалното сътрудничество в областта на здравеопазването е кумулативно.

Системите за наблюдение на заболяванията, изследователските партньорства, лабораторните мрежи, обменът на здравни работници, веригите за доставки и многостранните механизми отнемат

компаниите да се движат по-бързо, да подобряват технологиите и да намаляват разходите.

В глобалното здравеопазване това би могло да означава по-добри инструменти за наблюдение на заболяванията, диагностика, откриване на лекарства и управление на здравните системи, които да достигат до повече хора по-бързо.

Рискове се увеличават, когато конкуренцията се превърне в надпревара за изключване на другите. Ако данните, моделите, експертизата и инфраструктурата се обединят в отделни системи, светът може да загуби възможности за споделяне на знания и надграждане на постиженията си чрез научен обмен, търговски приложения, трансфер на технологии и изграждане на капацитет.

При здравни заплахи, които пресичат границите, фрагментираните технологични екосистеми могат да създадат последици далеч отвъд страните, в които тези технологии са разработени.

Китай и САЩ са начело в развитието на ИИ. Макар че двете страни не е необходимо да имат еднакви възгледи относно управлението на изкуствения интелект, те са се споразумели да създадат механизъм за диалог, за да обсъдят рисковете и ползите от ИИ, създавайки практическа основа за споделяно управление на риска.

Такива механизми могат да помогнат за справяне с рисковете, чиито последици се простират отвъд националните граници, включително тези, засягащи здравето, като същевременно технологичното развитие се ориентира към човешките нужди.

Трето, отношенията между Китай и САЩ са от значение за това дали Глобалният юг може да продължи да черпи от разнообразни източници на знания и опит.

Страните в Африка, Азия и Латинска Америка трябва да могат да оценяват и приемат глобални здравни решения според своите нужди и доказателства, независимо откъде произхождат тези решения.

У Яни, Джоу Цин'ан
CGTN

Прилагането на европейския инструмент „301“ е типичен акт на протекционизъм

Неотдавна Китай заяви, че предложеният инструмент „301“, който се прокарва от някои държави – членки на ЕС, е типичен пример за протекционизъм и едностранни действия, които биха нарушили търговията между Китай и ЕС, както и стабилността на глобалните промишлени и вериги за

доставки. Говорител на китайското Министерство на търговията направи този коментар в отговор на медиен въпрос за съобщенията, че някои държави-членки на ЕС подготвят съвместен документ, призоваващ Европейската комисия да ускори разработването на така наречения европейски инструмент „301“ и да предприеме по-строги мерки срещу Китай.

Инструментът, за който се споменава в съобщенията, няма да реши никакви проблеми и дори може да има обратен ефект, заяви говорителят, като отбелязва, че самият ЕС някога е бил жертва на подобни мерки.

Според говорителя на министерството Китай и ЕС в момента водят диалог в рамките на механизма си за консултации по

въпросите на търговията и инвестициите и търсят

начини за преодоляване на взаимните си опасения.

Световната конференция на градовете на дизайн започна в Шанхай

На 28 септември в Шанхай беше открита Световната конференция на градовете на дизайн за 2026 г. (World Design Cities Conference; WDCC2026). Форумът е съвместно организиран от местните власти на Шанхай и ЮНЕСКО, а сред организаторите е и Шанхайското бюро на Китайската медийна група.

Конференцията се провежда под мотото „Дизайн без граници, интелигентно създаване на качество“. Тя насърчава иновациите да преодоляват границите между професии, индустрии и държави и да използва взаимодействието между изкуството и технологиите за създаване на нова динамика за по-качествен живот.

По време на церемонията по откриването представители на ЮНЕСКО и международните дизайнерски среди, както и представители на творчески градове като Шанхай, Бергамо, Чианг Рай и Лондон, дадоха старт на разработване-

то на „отворени за обществено ползване стандарти за творческите градове“. Те имат за цел да уеднаквят терминологията, методите и референтните рамки, така че прилагането на дизайн на практика да стане по-международно.

На церемонията бяха обявени и резултатите от глобалния конкурс Shanghai Design 100+ за 2026 година, който е насочен към институции и дизайнери от цял свят и събира отличавщи се дизайнерски решения в области като индустриален дизайн, мода,

архитектура, дигитален и сервизен дизайн.

Целта е да се насърчи интегрирането на дизайнерските иновации с развитието на индустриите.

По време на конференцията бяха представени и редица изложбени зони. КМГ демонстрира иновации в сферата на „AI + спортни събития“, представени в три основни направления – история и развитие на основната радио-телевизионна организация, иновации в областта на „AI + спортни събития“ и инте-рактивни преживявания.

Китай спечели рекордните 62 медала на Световното първенство по професионални умения

48-ото световно първенство по професионални умения WorldSkills приключи в Шанхай на 27 септември. Китайската делегация спечели 41 златни, 11 сребърни, 4 бронзови и 6 медала за високи постижения, класирайки се на първо място както в общия брой златни медали, така и в общия отборен резултат, постигайки най-добрия резултат в историята на участието на страната в това състезание.

Световното първенство по професионални умения се провежда на всеки две години. Тазгодишното състезание се състоя в Шанхай от 22 до 27 септември, като в него участваха 1385 състезатели от 68 държави и региона. Състезанието включваше 64 събития в шест области: транспорт и логистика, строителни технологии, производствени и инженерни технологии, информационни и комуникационни технологии, творчески изкуства и мода и социални и лични услуги.

Китай насърчава диференциацията между на университетите

Китай, дом на една от най-големите системи за висше образование в света, насърчава по-голяма диференциация между университетите, за да обслужва по-добре социално-икономическото развитие.

В новопубликувани насоки за реформа на висшите учебни заведения, властите призоваха университетите да следват различни пътища на развитие, независимо дали са ориентирани към научни изследвания, приложения или умения, и да насърчават нови форми на интегрирано образование, за да проучат иновативни подходи за насърчаване на най-добрите таланти.

„Не става въпрос просто за етикетирание на университетите, а за създаване на рационално разделение на функциите между висшите учебни заведения и съответните им мисии“, каза Лиу Жънтиан, професор по образование в университета „Сямън“, Източен Китай.

Насоките се основават на предишен план за превръщането на Китай във водеща страна в образованието до 2035 г. Планът класифицира над 3000-те висши учебни заведения в Китай в категории, ориентирани към научни изследвания, различни приложения и или към умения.

Насоките настоятелно призовават за усъвършенстване на същес-

твуващата рамка за класификация на висшите учебни заведения, което отбелязва по-нататъшна стъпка в реформата на Китай към диференцирано развитие в сектора.

Според експерти целта на този ход е да се засили водещата роля на научноизследователските университети в осъществяването на големи пробиви в науката и технологиите, като същевременно се даде възможност на приложно ориентирани университети да се съсредоточат върху практически ориентирани таланти, интеграция между индустрията и образованието, технологични иновации и комерсиализация на научните изследвания.

Междувременно, университетите, ориентирани към умения, трябва да служат като опора за обучение на майстори занаятчии и висококвалифицирани специалисти, с акцент върху обучението и заетостта, както и подкрепа за развитието на модерна индустриална система.

Ходът се разглежда като усилие за справяне със структурните предизвикателства, произтичащи от търсенето на образователни програми през последните години, на фона на продължаващото разширяване на висшето образование.

Китай вече засили корекциите в университетските дисциплини и специалности в отговор на технологичния напредък, нововъзникващите индустрии и променящото се

търсене на таланти.

Бързото развитие на изкуствения интелект (ИИ) също променя търсенето на таланти. План за действие относно ИИ + образование призовава за оптимизиране на университетските дисциплини и специалности в отговор на разширяващите се интердисциплинарни програми за ИИ.

Според Министерството на образованието по време на 14-ия петгодишен план (2021 – 2025) китайските университети са добавили 10 200 бакалавърски програми, като същевременно са отменили или преустановили 12 200, като над 30 % от програмите са били коригирани като цяло.

Джан Нансин, професор в Китайската национална академия за образователни науки, очаква по-нататъшно коригиране на броя на институциите от различни категории, за да се съобразят

по-добре с нуждите на социалното развитие.

Университетите също ще бъдат насърчавани допълнително да адаптират и оптимизират своите академични дисциплини и програми, като същевременно предоставят на студентите разнообразни и гъвкави пътища за образователно и кариерно развитие, каза Джан.

Новата политика въвежда диференцирана подкрепа за университетите, като ресурсите са съобразени с нуждите на различните видове институции, а критериите за оценка са коригирани съответно.

В допълнение към трите широки институционални ориентации, новата политика позволява на местните власти да развиват по-разнообразни подкатегории въз основа на техните регионални индустрии и образователни структури.

Страницата подготви
Мира ЯВАШЕВА

Китайската академия на науките се стреми към постигане на оригинални, новаторски проби в ключови научни направления

Китайската академия на науките (CAS) обяви неотдавна началото на нова програма, целяща постигането на проби на предния фронт на науката и реализирането на значими оригинални научни постижения в ключови области. На пресконференцията в Пекин бяха представени първите 10 проекта по програмата, обхващащи изследвания в сфери като синтеза на нови елементи, природата на тъмната материя и тъмната енергия, измерването на химични връзки на микроскопично ниво и създаването на синтетични клетки.

По време на пресконференцията в Пекин Джоу Ци, заместник-председател на Китайската академия на науките, заяви, че програмата се фокусира върху важни научни въпроси, които ще доведат до промяна на парадигмата в научните изследвания и ще разкрият нови хоризонти. Инициативата използва споделен достъп до мащабна научна инфраструктура и научни изследвания, подпомагани от изкуствен интелект, за да обедини водещи таланти в систематични и институционализирани изследователски кампании, предаде агенция „Синхуа“.

Тези усилия имат за цел да подкрепят стремежа на Китай към постигане на оригинални, новаторски проби в ключови научни направления и в сферата на

фундаменталните технологии, отбеляза на пресконференцията Джоу Ци.

На събитието бяха представени първите 10 проекта по програмата, обхващащи изследвания в области като синтеза на нови елементи, природата на тъмната материя и тъмната енергия, измерването на химични връзки на микроскопично ниво и създаването на синтетични клетки.

Същевременно бе оповестен и списък с приоритетни области за следващия етап на програмата, като основната подкрепа ще бъде насочена към физическите науки, науките за живота, науките за земната система и космическите науки. Уей Джисиен, директор на

Службата за фундаментални научни изследвания към Китайската академия на науките, заяви, че програмата ще интегрира тясно координираното използване на мащабни научни съоръжения с възможностите на изкуствения интелект, като се фокусира върху направления като „изключително мащабни (космически) явления, микро света, екстремни условия и силно конвергентни интердисциплинарни граници на познанието“.

Уей отбеляза, че изтъкнати учени – както от самата академия, така и от други институции и от чужбина – биват насърчавани да се включат в програмата и да се възползват пълноценно от мащабните научни съоръжения, платформите

за ИИ и мрежите на академията.

Ли Юхуей, заместник-директор на Службата за фундаментални научни изследвания към Китайската академия на науките, посочи, че програмата ще се съсредоточи върху ключови предизвикателства в сферите на националната сигурност, общественото здраве и мащабните инженерни проекти, ще стимулира проби във фундаменталната теория и ще насърчава учените да търсят нови области на развитие в „неизследваните територии“ по границите между отделните научни дисциплини.

Програмата ще използва изкуствен интелект за задълбочен анализ на огромни масиви от научна литература и експериментални данни, за идентифициране на ключови проблеми, намиращи се на прага на пробив, и за бърза проверка чрез автоматизирани експерименти, извършвани от клъстери от научни съоръжения.

Ян Уейдзин, заместник-директор на Службата за научен и технологичен капацитет към CAS, заяви, че мащабните научни и технологични инфраструктури могат да осигурят най-съвременни средства за гранични научни изследвания и за овладяване на ключови технологии, както и да служат като платформи за стратегическа подкрепа в ерата на „голямата наука“.

Китай е изградил 77 мащабни научни и технологични инфраструктури. Китайската академия на науките управлява 43 от тях, което представлява 56 процента от общия брой в страната.

Стратегия на КНР за по-дълбока интеграция на изкуствения интелект и телекомуникационния сектор

Китайското Министерство на промишлеността и информационните технологии публикува нови насоки за интеграцията между изкуствения интелект (ИИ) и сектора на информационните и комуникационните технологии, очертавайки цели до 2030 г. Документът подчертава ключовата роля на мрежовата инфраструктура, изчислителните мощности и центровете за данни за бъдещото развитие на ИИ в страната.

Насоките включват 17 конкретни задачи в четири основни направления, насочени към по-тясното взаимодействие между ИИ и телекомуникационната индустрия. Според китайските власти до 2028 г. страната трябва да изгради първоначална иновационна екосистема, в която развитието на ИИ и комуникационните технологии взаимно да се стимулират.

Предвижда се интелигентните мрежови услуги на Китай да достигнат водещо международно ниво, а комуникационните мрежи да навлязат в етап на висока автономност. Очаква се също така появата на над 30 високостойности сценария за приложение на изкуствения интелект, както и на редица водещи ИИ решения и специализирани интелигентни агенти.

Особено внимание се отделя на развитието на инфраструктурата. До 2028 г. повече от 75 % от китайските градове трябва да бъдат обхванати от изчислителни мрежи, осигуряващи достъп с латентност от една милисекунда.

Според експерти това ще улесни внедряването на технологии като автономното управление на превозни средства, дистанционното

здравеопазване и дигитализацията на индустрията.

Сред предвидените мерки са ускорено изграждане на магистрални мрежи за пренос на данни със скорости от 400 и 800 Gbps, оптимизиране на връзките между националните изчислителни центрове в източен, централен и западен Китай и по-широко внедряване на високоскоростни оптични системи. Документът предвижда също подобряване на интернет обменните центрове, модернизирани на мрежовата архитектура и изграждане на градски изчислителни мрежи с минимално закъснение.

Китай вече е изградил основите на национална изчислителна мрежа чрез инициативата „Данните от Изток, изчисленията на Запад“, но бързото развитие на големите езикови модели разкри дисбаланси в разпределението на изчислителните ресурси. Новата стратегия цели по-ефективно използване на наличния

капацитет чрез свързани помежду си изчислителни клъстери.

До 2030 г. Пекин планира да постигне значителен пробив в ключовите технологии, свързани със сливането на изкуствения интелект и комуникационните мрежи, както и да подобри интегрираните услуги в областта на комуникациите, изчисленията, интелигентния анализ и сензорните технологии.

Междувременно агенция Блумберг съобщи, че Китай подготвя инвестиции в размер на около 2 трилиона юана (295 млрд. долара) през следващите пет години за изграждане на нови центрове за данни. Според агенцията това е най-мащабният досега опит на Пекин да създаде основата за бъдещото развитие на китайската индустрия за изкуствен интелект и да засили конкурентоспособността ѝ спрямо САЩ.

Страницата подготви
Любомир МИХАЙЛОВ

Традиционната китайска медицина подпомага пилотираните космически мисии на Китай

Традиционната китайска медицина (ТКМ) е изиграла значителна роля в подпомагането на пилотираните космически мисии на Китай през последното десетилетие и би могла да осигури цялостна здравна защита на космонавтите в бъдеще, заявиха експерти на конференция по аерокосмическо медицинско инженерство в град Тиендзин, която

Тази година конференцията събра експерти и учени, за да обсъдят предизвикателствата в областта на медицинското инженерство, свързани с бъдещото изследване на дълбокия Космос.

Джан Боли, академик от Китайската инженерна академия и изтъкнат майстор по ТКМ, заяви, че уникалните условия на космическите полети – при които астронавтите

се сблъскват с промени в дишането, храносмилането и подвижността в условия на микрогравитация

– правят холистичния подход на ТКМ особено подходящ за поддържане на здравето на екипажа.

Космонавтът Джан Лу, който е участвал както в мисията „Шънджоу-15“, така и в „Шънджоу-21“, заяви, че традиционната китайска медицина е тясно свързана с успеха на мисиите.

По време на мисията „Шънджоу-21“, която продължи близо седем месеца в орбита, екипажът е използвал апаратура за ТКМ, за да стимулира нервните и мускулите в средните и късните етапи на полета, с цел да се противодейства на мускулната атрофия.

Учените допълниха, че Китайската космическата станция „Тиенгун“ е снабдена с лекарства за традиционна китайска медицина, включително космически хапчета за подхранване на сърцето и функционални напитки, които помагат за защита от радиация и подкрепа на имунната система.

Горчиви храни за летните жегу

Лятото е време за растеж и развитие. Дните са дълги, слънчевата светлина е в изобилие, а енергията в природата е най-мощна. През този сезон трябва да се пазим от горещината. Тя може да предизвика повишаване на вътрешния огън, т. е. в тялото да се появи излишък от топлина. Сигналите, които подсказват, че в тялото има излишък от топлина, са: зачервено лице, червени очи или светлочервен език без налепи.

Здравословните проблеми, предизвикани от горещината, са: топлинно изтощение, висока температура, раздразнителност, безпокойство, безсъние, високо кръвно налягане, акне, кожни обриви, кървене от носа, запек, плътни или жълти храчки, главоболие, недостиг на въздух или хрипове.

Един от начините да се справим с горещината през лятото е да добавим храни с горчив вкус в менюто си. Според традиционната китайска медицина той изсушава и движи енергията надолу, т.е. изчиства натрупаните в организма излишни влага и топлина. Продуктите с горчив вкус съдействат за изхвърлянето на токсините от организма, помагат при гадене, повръщане, кашлица.

Това са кафето, какаото, жълтата ряпа, китайската горчива тиква, портокаловите кори, мащерката, ригана, босилека.

Традиционната китайска медицина различава пет основни вкуса – горчив, кисел, солен, сладък и лют. Всеки от тях въздейства по определен начин на физиологичните функции и органите в тялото. Смята се, че

горчивият вкус по принцип има охлаждащо действие върху организма и му помага да се справи с излишната горещина.

Освен това той има свойството да „изсушава“, затова се прилага при наличието на излишна влага в тялото, което се изразява в състояния като наднормено тегло, проблеми с храносмилането и др.

Горчивият вкус движи енергията надолу и съдейства за извеждането на течностите от тялото. Това е и причината в състава на чайовете, които стимулират уринирането, да присъстват билки с горчив вкус.

Малко са хората, които обичат горчивите храни, но те не бива да се изключват от менюто, тъй като дъгата не е дъга без един от цветовете. Пренебрегването на този вкус води до хронична дисфункция на черния дроб и храносмилателната система, нарушавайки хормоналния баланс. Липсата на горчиво в менюто води до проблеми с половите органи, мигрени, стомашни разстройства, дисфункция на черния дроб и пикочния мехур, нарушения в обмяната на веществата, хипогликемия, диабет и др.

Но с горчивото не бива и да се прекалява. Това може да предизвика недостиг на течности в организма, проблеми със сърцето и стомаха.

По принцип при заболявания като косопад и остеоопороза, както и при нарушения в кръвообращението и недостиг на кръв, е необходимо да се откажете от храните и напитките с горчив вкус като кафето и какаото, защото те ограничават еластичността на стените на кръвоносните съдове.

Кафето в малки дози е полезно, но в големи действа разрушително. При повечето хора силната потребност от кафе се дължи на недостиг на енергия Ци в далака и на Ян в бъбреците.

В последно време у нас е много популярно да се пие зелен чай, защото се твърди, че той е изключително полезен за здравето. Да, това наистина е така, но не означава, че се важи за абсолютно всеки. Зеленият чай е полезен за хората, които имат натрупан излишък от влага и горещина в тялото, т. е. за тези, които са склонни да задържат вода и по принцип не понасят жегите.

Засилени грижи за психичното здраве на децата в затруднено положение

Китай ще постави по-силен акцент върху психичното здраве на децата в затруднено положение през следващите пет години. До три години властите планират да изградят система за ранно установяване и намеса при риск от психични проблеми, съобщи заместник-министърът на гражданските дела Ху Хайфън.

През периода 2026 – 2030 г. ще бъдат разширени услугите за психично здраве на децата в затруднено положение, като едновременно с това ще се полагат повече грижи за тяхната безопасност, законните им права и основните им жизнени потребности. Министерството на гражданските дела вече е разработило насоки за идентифициране и оценка на психичното състояние на такива деца.

Мерките са част от по-широка политика за подкрепа на децата в затруднено положение. През периода 2021 – 2025 г. месечните стандарти за базова издръжка на сираци и деца без ефективна родителска грижа са се увеличили с над 26 % спрямо предходния петгодишен период. Предвижда се в бъдеще да бъдат разширени и специализираните услуги, включително програми за грижа за деца с аутизъм и оценки на семейната настояща грижа.

Зам.-министър Ху Хайфън подчерта и ролята на местните структури за закрила на детето. В момента в Китай има около 42 000 „надзорници по закрила на детето“ на ниво селища и жилищни квартали и около 550 000 „директори по закрила на детето“ и други служители на ниво села и общности. Обучението им ще бъде разширено с модули за скрининг на психичното здраве, оценка на рисковете за безопасността, задължително докладване и посещения по домовете.

Как китайските марки превръщат културните корени в глобална привлекателност

Точно на най-оживеното кръстовище до Западното езеро в Ханджоу – една от най-емблематичните културни забележителности на Китай – Pop Mart откри най-големия си флагмански магазин в страната.

Още дълго преди отварянето на вратите нетърпеливи тълпи вече се извиваха в търговския център „Хубин Интай 77“ в Ханджоу, главният град на провинция Джъдзян в Източен Китай, за да видят първи новия магазин.

„Станах рано, за да си купя летящия шах Twinkle Twinkle. Пристигнах в магазина в 8 сутринта, но пред мен вече имаше над 100 души“, казва местен жител с фамилия Ду.

Последните събития в Ханджоу са микрокосмос на по-широко явление, обхващащо цял Китай – бързо възникване на местна икономика, основана на интелектуалната собственост. Чрез съчетаването на традиционната култура с емоционалната икономика тези интелектуални продукти стават изключително популярни и по целия свят.

Флагманският магазин в Ханджоу олицетворява това културно сливане.

Разпростиращ се на повече от 1 000 кв. м на три етажа, флагманският магазин преплита приказната вселена на Twinkle Twinkle – един от най-обичаните интелектуални продукти на Pop Mart – с поетичния

пейзаж на Западното езеро. Това е място, където модерната култура на играчките се преплита с местните истории, създавайки преживяване, което излъчва магия и е уникално свързано с града.

„Като враждаме интелектуалната собственост в културните забележителности на града, ние придаваме дълбочина на историята на героя, като същевременно установяваме културно присъствие отвъд търговията на дребно. Pop Mart използва интелектуалната собственост като мост за дълбока интеграция на модерната култура на играчките с очарованието на местните културни особености“, заявява служител на фирмата.

Тан Уейжу, служител в търговското бюро на район Шанчън в Ханджоу, споделя, че този модел „марка плюс местна култура“ напълно съответства на настоящия бум в емоционалната икономика.

Тан отбелязва, че търговският район Хубин активно развива икономиката на интелектуалната собственост, ускорявайки прехода от традиционната търговия на дребно към потапящо, емоционално ориентирано потребление.

Политиците също насърчават интегрирането на традиционната култура в съвременните потребителски продукти. Правителствен план за действие, публикуван през 2025 г., призовава за включване на

елементи от китайската култура в оригинални марки с интелектуална собственост и за разширяване на пазарите за културни продукти, разработени в страната.

Вълната на емоционалната икономика не само набира сила на вътрешния пазар, но и извежда китайските марки дизайнерски играчки на световната сцена.

Финансовият отчет на Pop Mart за 2025 г. подчертава тази динамика, като показва, че серията The Monsters, в която се отличава изключително популярният Labubu, се е превърнала в интелектуална собственост от световна класа с приходи, достигщи 14,16 милиарда юана – скок от 365,7 % в сравнение с предходната година.

Тази глобална популярност се подкрепя от нарастващата осведоменост. Доклад, публикуван от БКГ (Бостън Консалтинг Груп) тази година, разкри, че 74 % от анкетираните по света са чували за китайските интелектуални продукти, като най-висок процент на разпознаваемост – около 91 % – имат модните играчки.

Това, което наистина се откроява, е че уникалната култура на Китай всъщност може да му даде предимство, превръщайки я по-скоро в сила, отколкото в пречка.

В доклада на БКГ се отбелязва, че докато някои интелектуални продукти постигат успех в световен мащаб чрез „интернационализирана история“, други запазват основни китайски елементи, като същевременно интегрират универсални теми като красота и доброта, превръщайки културната си отличителност в търговска сила.

„Китайските интелектуални продукти за дизайнерски играчки предизвикаха глобален бум в потреблението, защото предават емоции и културни настроения, които намират отклик у потребителите по целия свят. За младите хора те не са просто забавление, а начин за самоизразяване и форма на социална валута“, констатира и ръководител от Pop Mart.

Тази мода е част от по-широка тенденция, при която потребителите в чужбина активно възприемат

китайския начин на живот. От пиенето на топла вода до носенето на домашни пантофи – мнозина преминават от простото наблюдение към активното практикуване на елементи от китайската култура.

Тази нарастваща културна близост помага да се обясни глобалната привлекателност на китайските интелектуални продукти. Проучване, проведено през юли от Pew Research Center, е установило, че средно 46 % от анкетираните в 20 държави, проучвани ежегодно от 2023 г. насам, имат положително мнение за Китай, което представлява ръст спрямо 32 % през 2023 г.

Ся Сюемин, изследовател в Института за публична политика към университета в Джъдзян, прогнозира, че бъдещето на китайските интелектуални продукти на световната сцена ще зависи от подобряването на качеството на съдържанието, балансирането на културната уникалност с универсалната привлекателност и оптимизирането на глобалните търговски стратегии, за да се превърне познаването в устойчиво потребление.

Изкуственият интелект и други технологии са важни за опазването на културното наследство в Китай

Китай ще разшири използването на изкуствен интелект (ИИ), спътниково дистанционно наблюдение, дронаве, 3D моделиране и виртуална реалност като част от нов петгодишен план, насочен към опазването и съхранението на културното наследство.

Планът предлага модернизиране на оборудването за консервация на културни реликви и укрепване на техническата подкрепа за опазването на исторически сгради, пещери, древни стенописи, скално изкуство, археологически обекти, древни

книги и архивни материали. В Китай се намират над 760 000 недвижими културни паметника и около 108

милиона движими културни паметници (или комплекта), които са държавна собственост. Страната изпъл-

зва технологии за проучване, наблюдение и защита на огромните си ресурси от културно наследство.

Все по-широкото използване на изкуствения интелект и други цифрови технологии променя и начина, по който се опазва културното наследство, като експертите отбелязват преход от простото документiranje и наблюдение на обектите към по-ранно откриване на рискове.

Един скоросен пример е „Уън‘у-01“ – първият китайски спътник за дистанционно наблюдение, предназначен за опазване на културното наследство, който

беше изстрелян през юни. Спътникът е проектиран да наблюдава промените в околната среда около обектите на културното наследство, като използва изображения с висока разделителна способност и модел за разпознаване, базиран на изкуствен интелект, за да открива промени като необичайни строителни дейности.

Той може също така да осигурява дългосрочно наблюдение на рискове, включително свлачища, наводнения, ерозия от вятър и пясък и пропадане на земята.

Страницата подготви
Красимира ИВАНОВА

Китайските атлети постигат големи успехи на Азиатските игри в Япония

Китайските спортисти отбелязват големи успехи на протичащите в Япония 20-и азиатски игри. На 27 септември само за един ден те спечелиха няколко медала в леката атлетика в Аичи-Нагоя. Тогава Чън Юендзян спечели титлата на 110 метра с препятствия при мъжете. Младата надежда Чън Юдзие взе среброто на 200 метра при жените, а копиехвъргачката Ян Дзъи спечели златото още с първия си опит. В този ден и други китайски лекоатлети спечелиха призови места и медали на игрите

Чън Юендзян на финала в дисциплината бягане на 110 метра с препятствия

В дисциплината 110 метра с препятствия при мъжете Чън Юендзян си върна титлата с време 13,15 секунди, изпреварвайки японца Рашид Муратаке, който финишира за 13,29 секунди. Победата възстанови доминацията на Китай в тази дисциплина, след като страната беше загубила титлата на Азиатските игри в Ханджоу през 2023 г., отбелязва в репортажа си английският китайски вестник „Глобал таймс“ за този ден на много медали на китайските лекоатлети.

„Много съм развълнуван, защото китайският отбор си върна златния медал на 110 метра с препятствия – титла, която бяхме изпуснали в Ханджоу“, каза лекоатлетът. Той отбеляза, че мокрите условия и напрежението от състезанието в страната домакин Япония са направили задачата още по-трудна. „По време на това бягане се фокусирах единствено върху себе си и приложих наученото от предишните състезания. По време на надпреварата определено усещах напрежението на състезанието. Просто се концентрирах върху техниката си.“

17-годишната спринтьорка Чън Юдзие, която два дни по-рано спечели титлата на 100 метра и постави рекорд на Азиатските игри, финишира втора във финала на 200 метра с време 22,93 секунди. Тя остана зад Шанти Перейра от Сингапур, която победи с най-добрият си постижение за сезона – 22,78 секунди. Индийката Харита Бхадра завоюва бронза с време 23,20 секунди. С този сребърен медал 17-годишната състезателка завърши дебюта си на Азиатските игри с общо две отличия. Тя вече се беше превърнала в най-

17-годишната спринтьорка Чън Юдзие след победата си на 100 метра

младия китайски атлет, спечелил злато в индивидуална дисциплина на игрите, след като в петък триумфира на 100 метра с време 11,06 секунди. Въпреки това Чън Юдзие сподели, че е очаквала повече от представянето си на 200 метра. „Първоначално се надявах да постигна най-добро време за сезона и личен рекорд, но днес не се представих на върха на възможностите си“, каза тя пред репортери. „След няколко серии на 100 и 200 метра физическото натоварване беше огромно и не успях да възстановя силите си до оптимално ниво преди състезанието.“ Чън Юдзие, чийто личен рекорд е 22,84 секунди, заяви, че би оценила представянето си на Азиатските игри с 80 от 100 точки. „Все още изпитвам разочарование. Мога да приема това като малко изпитание, поднесено ми от

съдбата“, каза тя. „Златният медал на 100 метра беше най-хубавият подарък за навлизането ми в зряла възраст, докато среброто на 200 метра се превърна в урок преди този етап от живота.“

Чън Юдзие отхвърли и предположението, че джъдът, късният час на състезанието или други външни условия са повлияли на представянето й. „Джъдът и малкото време за почивка са обективни фактори, но всеки атлет се сблъсква с едни и същи условия“, каза тя.

„Не мога да оправдавам грешките си с външни обстоятелства.“ Тийнейджърката сподели, че един от най-важните уроци, които е научила в Нагоя, е необходимостта да се състезава извън зоната си на комфорт. „Най-силното усещане е, че винаги има по-силни хора и по-високи

върхове“, каза Чън Юдзие.

„Не мога да остана в зоната си на комфорт. Трябва да се осмеля да изляза от нея и на по-голяма сцена да се опитам да предизвикам по-силни съперници.“

Китай спечели също и бронзов медал в бягането на 100 метра с препятствия при жените, като У Яни пресече финалната линия за 13,12 секунди.

Японската състезателка Мако Фукубе спечели златото с време 12,74 секунди, а сънародничката й Хитоми Накаджима взе среброто с 12,78 секунди. Китайката Лин Юеуей завърши на седмо място.

Хуан Инин добави за Китай още един златен медал в леката атлетика, като спечели състезанието по скок на дължина при жените с резултат 6,55 метра. Друга китайска състезателка, Тан Мъни, взе бронза с 6,46 метра, а индийката Анси Соджан спечели среброто с 6,53 метра.

Участието на Китай в леката атлетика на игрите бе успешно, като на финала на хвърляне на копие при жените 18-годишната китайка Ян Дзъи спечели златото с постижение 70,46 метра, постигнато още в първия от общо пет кръга опити. Така тя постави нов рекорд на Азиатските игри.

В тениса на маса Хуан Йоуджън и Лин Шъдун победиха японците Томоказу Харимото и Сора Шинозука с 4:2 гейма и спечелиха златото на двойки при мъжете.

Китай спечели и два индивидуални медала в обездка (дресаж) в конните спортове, като Ю Дзъи взе среброто, а Рао Дзъи – бронза. Южнокореецът Нам Донг-хъон спечели златото със 75,190 точки, изпреварвайки съвсем малко Ю, постигнала 75,050 точки.

Страницата подготви Любомир МИХАЙЛОВ

София, 1000
ул. „Г. С. Раковски“ 99
Тел.: +3592 944 1026
Имейл: kitai.dnes@gmail.com
Уебсайт: www.kitajdnes.com

ИЗДАТЕЛ
Проф. Светлана ШАРЕНКОВА
Управител на
ИК „ЗЕМЯ“ ООД
Тел.: +3592 943 4664

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ
Председател
Проф. д.ик.н. Димитър ИВАНОВ
Тел.: + 3592 944 1020

РЕДАКЦИОННА
КОЛЕГИЯ
Главен редактор
Теофан ГЕРМАНОВ

Отговорен секретар
Венцислав ЗАФИРОВ

Редактори
Любомир МИХАЙЛОВ
Красимира ИВАНОВА

Репортер
Галина КРУМОВА

Графичен дизайн
Мая ПЕТРОВА

ОСНОВАТЕЛ И ПЪРВИ ГЛАВЕН
РЕДАКТОР (2019 – 2025)
Петър ГЕРАСИМОВ

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
+3592 944 1026

РЕКЛАМА
Тел.: +3592 944 1026
kitai.dnes@abv.bg
Рекламите и обявите
се заплащат авансово
по банкова сметка
или в брой

БАНКОВА СМЕТКА
Интернешънъл Асет Банк АД
IBAN:
BG95IABG80981001651201
BIC: IABGBGSF
ИК „ЗЕМЯ“ ООД

СЧЕТОВОДСТВО, КАСА
Тел.: +3592 944 1026

ПЕЧАТ
АЛИАНС МЕДИЯПРИНТ

Използвани са материали
на АГЕНЦИЯ „СИНХУА“ и CRI

Снимка „Синхуа“

Есенно сушене на зеленчуци в старинното градче Хейфънгуан

В град Пандзин, провинция Ляонин, жителите на древното градче Хейфънгуан слагат за сушене на покривите си царевица, пипер, просо, тикви и други земеделски култури, с което оформят красива сцена на богатата реколта.

Връчиха китайските телевизионни награди „Златен орел“ в Чанша

В Чанша, провинция Хунан, се проведе церемонията по връчването на 33-тите китайски телевизионни награди „Златен орел“ и заключителната вечер на 16-ия китайски телевизионен фестивал „Златен орел“, където бяха обявени основните награди, включително за най-добри мъжка и женска роли, а редица висококачествени сериали, излъчени по CCTV, спечелиха важни отличия.

Конкурсът за наградите „Златен орел“ започна през март тази година, като в него участваха общо 719 произведения, разпределени в четири отделни категории: телевизионни сериали, телевизионни документални филми, телевизионни развлекателни и културни програми и телевизионни анимационни филми.

Актрисата Сун Дзя получи наградата за най-добра актриса, а Ю Хъей спечели наградата за най-добър актьор.

Китай ще създаде геоложка карта на Марс от ново поколение

Китай планира да завърши геоложка карта на Марс от ново поколение до края на 2028 г., като целта е да се възстанови водното минало на Червената планета и да се въведе китайска система за разделяне на марсианското геоложко време.

Хоу Дзънцян, академик от Китайската академия на науките и главен учен на мисията „Тиенуън-3“ за връщане на проби от Марс, съобщи за това по време на симпозиум, проведен в Института по геология към Китайската академия на геоложките науки.

Ровърът „Джужон“, който Китай изпрати на Марс през 2021 г. като част от мисията „Тиенуън-1“, пре-

достави нови данни за водната история на планетата. Преди около 3,5 милиарда години все още е съществувал обширен древен океан, а преди 1,6 милиарда години вероятно са настъпили краткотрайни наводнения. Тези открития, които помагат да се запълнят празнините за еволюцията на древния климат на Марс.

Геоложката карта на Марс ще бъде в мащаб 1:5 милиона, ще включва също карта на зоната за кацане в мащаб 1:50 000 и поредица от тематични атласи. Проектът ще представи първата в света интелигентна геоложка карта на Марс и ще предостави шаблон за бъдещо картографиране на Луната, Венера и астероидите.

Тази година се отчита стабилна зърнена есенна реколта

Производството на зърно в Китай се очаква да остане стабилно и да нарасне, съобщи представител на Министерството на земеделието и селските райони.

Производството на лятно зърно за първи път над-

хвърли 150 милиона тона, а производството на ранен ориз се задържа над 28 млн. тона за шеста поредна година.

В момента в голям мащаб се прибира есенната реколта, а изгледите за добра зърнена реколта през цялата година са благоприятни.

Снимка „Синхуа“

Цветни етнически прояви в Джанье посрещат Националния празник на Китай

На 28 септември в монголския етнически район Пиншанху в град Джанье, провинция Гансу, се проведе шестото издание на традиционния фестивал „Надам“. Земеделци и животновъди изпълниха празнични танци с барабани, посрещайки 77-ия национален празник на Китай.